

Inbreng APG ten behoeve van de deskundigheidsbijeenkomst in de Eerste Kamer op 14 februari 2023 in verband met de behandeling Wet Toekomst Pensioenen

APG staat positief tegenover de Wet Toekomst Pensioenen. Het leidt tot een beter pensioen voor de deelnemers van onze fondsen en APG is van mening dat deze wet goed uitvoerbaar en uitlegbaar is. Wel vragen we aandacht voor de implementatierisico's die ontstaan als gevolg van onduidelijkheden over de lagere regelgeving en het toezichtbeleid van DNB. We roepen de Eerste Kamer op om aan te dringen op het spoedig geven van duidelijkheid en op een realistisch toezichtbeleid van DNB. Verder roept APG op de implementatie goed te monitoren, opdat de minister indien nodig maatregelen kan voorstellen en we samen de zorgvuldigheid van de transitie kunnen waarborgen.

Wet Toekomst Pensioenen kan op breed draagvlak uit de sector rekenen en is goed uitvoerbaar

APG is blij dat het wetsvoorstel in december is aangenomen door de Tweede Kamer. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de transitie naar een nieuw pensioenstelsel. Dit wetsvoorstel brengt verhoging van de pensioenen dichterbij en zorgt ook voor een transparanter en beter uitlegbaar stelsel aan de deelnemers van onze pensioenfondsklanten. Tevens is er een aantal belangrijke verbeteringen aangebracht in het wetsvoorstel, zoals:

- Gelijke aanpassing van de uitkering voor alle gepensioneerden in het solidaire contract;
- Betere regeling voor dekking van het nabestaandenpensioen als de deelnemer daar na beëindiging van het dienstverband voor kiest;
- Een zorgvuldige en uitlegbare transitie komt dichterbij, nu de standaardmethode als default geldt en er meer ruimte komt in deze methode om te sturen op evenwichtige uitkomsten. Ook kan de tijdelijke pauze in individuele waardeoverdrachten bijdragen aan betere uitlegbaarheid van de transitie.

Dit wetsvoorstel is na een zeer zorgvuldige behandeling gesteund door een ruime meerderheid in de Tweede Kamer en kan tevens op brede steun rekenen vanuit de pensioensector.

Vanuit APG zijn we verantwoordelijk voor uitvoering van de afspraken die op decentraal niveau door sociale partners en pensioenfondsen worden gemaakt voor 8 pensioenfondsen, ruim 4,5 miljoen deelnemers en ruim 500 miljard aan pensioenvermogen. Wij denken dat het nieuwe stelsel goed uitvoerbaar en uitlegbaar is, maar zien wel implementatierisico's. Daarom vragen we in dit position paper aandacht voor deze risico's en hoe deze risico's kunnen worden beheerst.

Tijdige implementatie onder druk ondanks grote inspanningen in voorbereidende fase

Vanaf de inwerkingtreding van de wet (verwachte inwerkingtreding 1 juli 2023) tot aan de uiterlijke implementatiedatum (1 januari 2027) zijn verschillende partijen aan zet: sociale partners, pensioenfondsbesturen, pensioenadministrateurs, vermogensbeheerders, accountants en toezichthouders. Dat vergt een zorgvuldig proces. Daarbij probeert APG implementatierisico's te mitigeren door in onderling overleg de implementatie voor de 8 fondsen te spreiden over 2025, 2026 en 2027 en door in een vroegtijdig stadium te starten met de voorbereidingen.

In de aanloop naar de definitieve wetgeving is APG al ruim 2 jaar keihard aan de slag om de implementatie in goede banen te leiden, samen met sociale partners en de fondsbesturen van de 8 fondsen waar APG voor werkt. Sociale partners, fondsen en APG hebben hierbij aan de hand van werkhypothesen voorlopige keuzes gemaakt. Er is veel bereikt: sociale partners en fondsen hebben

veelal op basis van werkhypotheses afspraken gemaakt over de contractkeuze, de risicohouding naar leeftijdscohort, de financiële opzet, de premie en pensioendoelstelling van de pensioenregeling, de kenmerken van de pensioenregeling, over datakwaliteit en over invaren. APG heeft op basis van werkhypotheses besluiten genomen voor een nieuwe IT-infrastructuur, voor het schonen van data, voor verbetering van de keuzebegeleiding en deelnemerscommunicatie et cetera.

De definitieve invulling hiervan kan echter pas worden afgerond zodra alle elementen van de wetgeving, lagere regelgeving en beleidsregels bekend zijn. Hoe langer APG moet werken met werkhypotheses, hoe groter de opstapelende risico's worden. Besluiten moeten immers volgtijdelijk genomen worden en er zijn veel stakeholders betrokken bij de besluiten. Ook sociale partners en pensioenfondsbesturen kunnen pas echt beslissingen nemen als de wet- en regelgeving bekend is.

Een voorbeeld: Als een werkhypothese in de financiële opzet moet worden herzien door het bestuur, kan dat betekenen dat de doorrekening van de transitie-sommen opnieuw moet, waardoor de keuzes en beoordeling van de sociale partners en daarna fondsbesturen moeten worden herzien, er opnieuw afstemming nodig is met de achterban van sociale partners en het verantwoordingsorgaan en raad van toezicht door het bestuur etc. Daarom is zo vroeg mogelijk duidelijkheid essentieel.

Er komt echter een forse druk op dit geplande implementatiepad door de duur van het wetgevingsproces en de onduidelijkheden over lagere regelgeving en over de beleidsbesluiten van DNB. Het risico is dat er uiteindelijk aan het eind van de implementatietermijn een ophoping kan ontstaan van fondsen die pas in 2027 over kunnen. Gelet op de schaarste aan deskundigen zou dat voor de gehele sector kunnen gelden.

Mogelijkheden tot beheersing implementatierisico's Wet Toekomst Pensioenen

APG ziet het procesrisico als belangrijkste implementatierisico. Vroegtijdige duidelijkheid kan het verschil maken. Het gaat daarbij met name om de volgende punten:

- 1) Verduidelijking van het amendement over de collectieve uitkeringsfase: het is van groot belang dat de uitkering écht centraal kan komen te staan in de collectieve uitkeringsfase, dat geheugenloze spreiding van schokken mogelijk wordt zodat er echt gelijke aanpassingen van uitkeringen mogelijk worden en dat hier geen onverwachte belemmeringen komen in lagere regelgeving of in beleidsregels van DNB;
- 2) Op korte termijn duidelijkheid over ministeriële regeling WTP: zowel de standaardregel als de uniforme rekenmethode zijn nu onduidelijk, waardoor we nog geen goede transitie-sommen kunnen maken en sociale partners geen transitieplan kunnen afspreken;
- 3) Rol DNB wat betreft evenwichtige belangenafweging bij invaren:
  - DNB kan maximaal een jaar de tijd nemen voor de beoordeling van een interne collectieve waardeoverdracht. Hierdoor ontstaan forse procesrisico's. Wij roepen op om de standaardbeoordelingstermijn alleen in uitzonderingsgevallen te verlengen.
  - DNB heeft eerder aangegeven een procesmatige marginale toets te zullen uitvoeren bij de toetsing van het invaarbesluit; in de conceptbeleidsbesluiten lijkt toch voor een andere koers gekozen te worden. Een inhoudelijke toets ten aanzien van evenwichtige belangenafweging zou echter een verantwoordelijkheid van pensioenfondsen moeten blijven (het gaat hier zowel om een principieel governance aspect als om een procesrisico).

- DNB schrijft veel extra berekeningen voor¹ in aanvulling op de voorschriften in lagere regelgeving. Dit leidt tot een procesrisico omdat het schaarse resources betreffen die al onder hoge druk staan als gevolg van de hoeveelheid werk die de stelselwijziging voor hen betekent. Wij willen met het oog op het terugbrengen van de procesrisico's rondom de implementatie oproepen om geen extra rekenexercities op te leggen vanuit de toezichthouder in aanvulling op de lagere regelgeving.

Tot slot: De duidelijkheid over wet- en regelgeving komt een half jaar later dan beoogd. Onze ambitie is om de huidige termijnen te halen, waarbij onze 8 fondsen uiterlijk op 1 januari 2027 over zijn op het nieuwe stelsel. APG wil voorkomen dat er als gevolg van de stapeling van risico's uiteindelijk aan het eind van de implementatietermijn een ophoping kan ontstaan van fondsen die pas in 2027 over kunnen. Dit risico speelt niet alleen bij APG, maar in de hele sector. Hoe eerder wij duidelijkheid hebben over openstaande punten, hoe beter. En we benadrukken nogmaals dat het noodzakelijk is de implementatie goed te monitoren, opdat de minister indien nodig maatregelen kan voorstellen en we samen de zorgvuldigheid van de transitie kunnen waarborgen.

---

¹ Als voorbeeld: bij de onderbouwing van de inrichting van de solidariteitsreserve moeten alle deelnemersgroepen en leeftijdscohorten uit de risicohouding worden doorgerekend om de evenwichtigheid van de solidariteitsreserve aan te tonen. Dit leidt tot extreem veel doorrekeningen. Dit leidt tot extra druk op de implementatie, terwijl het inzicht eerder afneemt bij dergelijke hoeveelheden cijfers en het grotere geheel juist uit het oog kan raken.